

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39

Fylke: Trams.

Tilleggsspørsmål nr. —

Herad: Billefjell

Emne: Høstidretter ved familiefester.

Bygdelag: —

Oppskr. av: Carl Damskuren.

Gard: Stausletta

(adresse): Tramsdalen
Trams

G.nr. 9 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. Fædrelen

1. Ja, dog ikkje fjernthende.
2. Ikkje i quæppen.
3. Usannsynlig.
4. Ikkje skilt med den lingen.
5. Ikkje hørt om eller sett.
6. Ingen "Skulle"; det var fritt.
7. Aldri hørt eller sett om flere besøk med mat.
8. En Kruskamme, fat, Kallert, Kebabbe.
9. Ikkje "all mat" var "grønt" men kunne den mat kunne bli gitt k. Kåns var handmat, og det kunne var grøt, ble kalt grøt.
10. De gikk helst sjøl.
11. Det ikkje om, at mamma (ettermaten) var med. Aldri sett.
12. "Skulle" ja, var neppe ment, men de fikk gjerne Kaffi. Gikk eller pitte ikke skilt.
13. Mann ikke hørt, det var helst sett mellom 10 og 10.
14. Nei, slik var det ikke.
15. Anni, en ungift man kunne nok få litt besøkement om en mer diskutert.
16. Grøt var aldri i mamma minne det ukli-gabriske kvalitetsmang, det kunne være annet god. Men det er blitt mindre om grøt (den smalttes alltid om rømmegrøt)

med tiden, så det kunne være Krum,
blåttake og kaktus - og senere
blomster. -

17. Det er blitt slik etter haent.
18. Nu kan det gis beant, røttel, stamper,
hjør og slike smiting.
19. Det blei selvsagt kaldt - om de nemmeste.
20. Det het "kandaf", skjant intet hann
blei døpt - slik som Luther foreskriver
det i sin store Katekisme" om 1529: Om
saa døbes skal anstis ved i vandt så
det overkjølles kan kandaf kan alle
dages aff og vandet! - Jfu. det
ganske "baptizo" dyppe ned. Det
danske "døbe", spanske "doppe" og
norske "døpe" mener vel all: dyppe.
21. Værn ga, værn ikke. Hast om god hørn.
22. Det er ikke høst om.
23. Det var mindre høgtidlig med disse
vennerne.

B. Firdelag.

24. Pæe som oftest opppe vandt om de
gjant atas ned - i min barn - og ungdomstid.
25. Det henger helst ved mi, år om år.
26. De nemmeste blir best, men også andre kammer,
for å lykkelig
27. Det er blitt mest skilt om høst om ene og andre.
28. Nei.
29. Spakaladen har løst sig igjen for Kapper og
Krumen, blåttake med og uten lys.
- Kringla er nu gammeldags.

C. Kaufmannsjan.

30. Et gilde om høst fullt og nemmeste na-
bær, samt venner. Trakt i svært omfang
for fært om. -

31. Ja, etar festlighed og prestisj oppskjær
 med gaaver. Når det kom i huak. Ja,
 hadde vel det; fornemmelig i den kalalske
 tid, ders hadde vel ikke den lätenske
 kirke - statskirken tok agt dette å
 droges med som anvegads. Vel, en hel
 del mer jo lätken barst og da kom
 både lat de lossel stå den med resten
 av kalalske rathausene, 2, i stedet
 for de 7 og litters "fermings" the
 samfirning, dog dugang med litt
 smekk på kaupmannens heim med
 andene: "Pax Acham": fred med dig! -

32. Se svar 30. Læren og prest kunne jo ikke
 gads bli med, om det var en hel flakk
 ungdommen. - Og når de kom av kirke
 var det litt festlighet og så stogvete
 alle sig, hver til sin held og reiste hjem.
 Men presten ble uakt held, og god felle-
 stikk. -

33. Jaja, se 31.

34. Se 33 og 31.

35. Nei - ingen bestemt oppskrift.

D. Brilke

36. Ikke i Kilerig

37. Kaastje udel farlaedergilde hos men
 velkonende eller framstammede folk.

a) 38. Når brudefølget kom fra kirken etter
 vielse kunne de i kaldt veis, få kaffe
 med lefser til - helst de eldre, men det
 måltid som straks fulgte bestod av en
 ufarfalsket rångrot. "Ufarfalsket" sier
 en som ikke er ispodt med ngsilet uelk.
 ja emdag vand. Litt r. serveres nu som
 affest ved uddedige hilstellingem, og

BRDC
 VDK
 VOB

den slags er ikke stort mindre end den
 grøt som i gamle dage ble kaldt an
 Kjerneemelk ("Sæps") eller Kjerneug og
 ikke rømme (Fløde), ble ikke Kjerne
 i den tid - imidlertid 1890 og stik, for det
 var ingen reparaturer. - - . Rømme
 den blev tie på den måden - Deres ved det jo
 at først melk ble ailet i tre- og kruslag
 bouillon, og da lå fettet omløst i rømme og
 den sure melk under - om 3-4 dages tid.

- Men om morgenen før brudeparret for
 tie kirken, var det udri overflod, dette ble
 lørdag i god tid for nogen kunne jo ha 2
 3 mil af fare. -

Matern ark: Det var som sagt n. grøt ved
 Kjernekarst fra kirken. Var det en tid at
 "Kjerne stad hær" og lite melk (og rømme) så
 ble det kaldt "Sæps", deilig persikkjætt -
 søppe, eller færestek, akreslek. (Jeg så det
 som Baring af Saasmester eller LouerKalk
 stad og skan opp stikken an et uddig akrelær!)
 Og så var det søppel, staukrød an finere
 mel om søvlig, og de andre lefsen, og
 kjøpte sirupkaker om så hånde -

Det ble da Kaffe på seny tidlig søndag
 morgen for brudeparret. og de færmeste
 gjestene, Frøket i 8-9-10 tiden. Middag i
 1-2-tiden, nansmat i 4-5 tiden og Kælls-
 mat i 8-9 tiden. Men søv a ei, ved mange
 gjester ble det eting nesten uden opphær.

- Frøket: Brudemær med søppel og lefsen.
- Middag: Sæddrøppe, eller god Kveite (men an
 fisk var det om lite ved festlighet.)
- Kællsmat: Han agri "Kællsmat" som ved
 frøket.

"Brude" søppe, men brudejau var n. grøt og
 Kjæll - søv eller stek.

Trædiedlar.

d) Det man såinde mindes ikke næst "færvel".

39. Dette kan ikke sættes i parent, for vanidhed!

40. ja, såværet ble uakt lagt pæ arjetten, men man særlig farang ble fæst ætt, jeg man ved 1900 kald. Ellers ble "figur".

41. Ikke kjend - nei.

42. Ikke aktuel.

43. — " —

44. — " —

45. — " —

46. — " —

47. Kan vel enno være fra ene dag til annen, men de 3 dagers brjdløpene minnet om fra noe tidens år 1900 - Naustje fra tidligere.

48. Åja, slik kan fæstet sted fæst, og af bære sker hær. - den 28. okt. 1897, ble indskrevet og optegnet av skolestyret i byen og vi var "de 10" og 3 til, som opiste litt. Men den 28/10 1922 hadde vi to salubrjlløp på kattel i Trauro. Men 28/10 - 1952 hadde vi "laget" her hjemme. —

49. Det kan sies om "de 10" nevnt under 48. Vi fan fra Trauro neste dag og hadde et lite møte i hjemme - og bare nærmeste nabos folk.

50. Lite enkelt, og gjerne bra bedre, enn det erke opplyst! -

51. Dagen blir gjerne litt festlig alle overkårene.

E. Gravøl.

52. Nam bedt særskilt. Skulle kan "sjøhed".

53. Vet om bare søndags gravøl, og mat som ved brjlløp, men gjerne meget enkelt.

54. Ved gravøl som ved brjlløp, ved langbord.

55. Kan ikke vært om den ting.

56. Nei, ikke det.

57. Det kunne være armenutvans ravel i hjem-
met som har opstillet ved Kirkegården.

58. Andre sendinger er blandede (og kranse) er ikke kendt, og givene havde det med sig - i gamle dage. Nu kapper det om prestige!

59. Ikke.

60. Ikke.

61. Ikke som den spurt.

62. Vanskelig. Man engang med "alleg" ha vedt
daminerende - og ikke kærte lukt an. Dette
agte ved harsid og andre "fester".

63. Det kan nok være "dram" ved alle gilder!

64. Trives på det.

65. Ganske enkel firkantet, men sjelden
i grønt og rødt - eller med nok.

66. Ja, stalen med ha puzer om alle går fan-
kapse! Den fangstmedde er opprækket!

67. Nejpe - vel ikke var skremper.

68. Vanskelig å si; det er blitt kaldt i forbein-
delse med dødsannousen.

69. Nejpe forut for århundredes kiftet.

F. Nye fester.

70. Nei.

71. Ja, det er bra mange; dog ikke var "peiring"
men bare litt gaver og farpriskning. Du mig
lukt folk etter smaks det gaves opp.

72. Det var vi så svært.

73. Nei.

74. Han ikke mentet slik utklame - opuljst.

75. Ved farvekningstandens utklame.

